

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор навчально-наукового
інституту міжнародних
відносин ім. Б.Д. Гаврилишина
Ірина ІВАЩУК

2023

ЗАТВЕРДЖУЮ:

В.о. проректора з
науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2023

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Загальна теорія політики»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань - 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність – 052 «Політологія»
освітньо-професійна програма – «Міжнародні та регіональні політичні
комунікації»

Кафедра політології та філософії

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екз. (сем.)
Денна	2	3	28	28	3	8	83	150	3

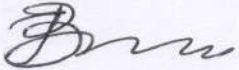
31.08.2023
[Signature]

Тернопіль – ЗУНУ
2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 052 «Політологія», затвердженої Вченою радою ЗУНУ, протокол №9 від 15.06.2022 р.

Робочу програму склав: доцент кафедри політології та філософії ЗУНУ, доц., канд. політ. н., Томахів В.Я.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політології та філософії протокол №1 від 28.08.23 р.

Завідувач кафедри,
доктор філософських наук, професор Тетяна ЧОЛАЧ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 052 «Політологія», протокол №1 від 29.08. 2023 р.

Голова групи забезпечення спеціальності,
д-р політ наук, професор Олег РУДАКЕВИЧ

Гарант ОП Володимир ТОМАХІВ

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Загальна теорія політики»**

1. Опис дисципліни «Загальна теорія політики»

Дисципліна «Загальна теорія політики »	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	05 «Соціальні та поведінкові науки»	Дисципліна-нормативна
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 052 «Політологія»	Рік підготовки: <i>Денна – 2</i> Семестр: <i>Денна – 3</i>
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – Бакалавр	Лекції: <i>Денна – 28</i> Практичні заняття: <i>Денна -28</i>
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота: <i>Денна – 57</i> <i>Тренінги, КПЗ – 8</i> Індивідуальна робота : <i>Денна – 3</i>
Тижневих годин – 10 з них аудиторних – 4		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Загальна теорія політики»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою дисципліни «Загальна теорія політики» є комплексне висвітлення проблематики природи політики як засобу регулювання суспільних відносин. Дисципліна «Загальна теорія політики» включає в себе теоретичний, історичний, соціологічний, етичний і міжнародний аспекти вивчення політики, що дозволяє отримати знання про світ політичного і сприяє засвоєнню студентами відповідних навиків і вмінь для їх майбутньої професійної діяльності. Дисципліна спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо наукових уявлень про політичну теорію і політичну реальність, розуміння розвитку політичних процесів і засобів впливу на них, усвідомлення ролі політичних інституцій, суб'єктів й об'єктів політики.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

Завдання лекційних занять полягає у тому, щоб ознайомити студентів із основним понятійно-категоріальним апаратом теорії політики, сутнісними рисами політики, особливостями процесів, що відбуваються у політичній системі, методологією аналізу політичного життя та теоретичними концепціями, з позицій яких відбувається вивчення політики, оперувати основними поняттями та категоріями, які характеризують політичну сферу життя суспільства.

Завдання практичних занять полягає у тому, щоб сформувати у студентів розуміння основних закономірностей розвитку політичної сфери життя суспільства, місця та ролі політичних інститутів в політичній системі суспільства; розуміння причинно-наслідкових зв'язків політичного процесу; навички із застосування набутих теоретичних знань для використання їх в своїй професійній та громадській діяльності, наукових дослідженнях з політичної проблематики; глибше засвоїти та закріпити теоретичні знання, одержані на лекціях.

2.3. Найменування компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни «Загальна теорія політики» для студентів спеціальності 052 «Політологія».

- Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.
- Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни: «Політологія», «Філософія», «Світова політична історія», «Українознавство», «Психологія професійної діяльності», «Правознавство», «Право».

2.5. Результати навчання

- Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.
- Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності

- Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.
- Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.
- Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.
- Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.
- Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань.

3. Програма навчальної дисципліни «ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ ПОЛІТИКИ» ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Феномен політики

Тема 1. Предмет загальної теорії політики. Система політичних наук.

Політика як наука і мистецтво. Об'єкт і предмет політичної науки. Історична еволюція і сучасні особливості. Історичні етапи розвитку політичної науки. Історичні, регіональні і цивілізаційні особливості і традиції у вивченні політики. Функції політичної науки. Система політичних наук. Історія політичних вчень. Політична соціологія. Політична філософія. Політична антропологія. Теорія політики. Прикладна політологія. Світова політика. Національні політичні процеси. Політична регіоналістика. Політична глобалістика.

Тема 2. Поняття політики як суспільного явища

Виникнення політики як суспільного явища. Політика в додержавних спільнотах. Еволюція походження уявлень про політику: основні етапи і парадигми. Місце і роль політики в сучасних суспільствах. Особливості сучасних інтерпретацій політики. Політика як соціальна реальність, її основні сутнісні характеристики. Політика як особливий аспект людської реальності, зв'язаний з ціледосягненням. Політика як вироблення і здійснення політики. Політика як інституційний устрій. Здійснення політики як професійна діяльність політика. Політика як вид діяльності, суспільні відносини, вид спілкування і сфера соціального життя. Взаємозв'язок з іншими сферами суспільної діяльності. Політика і мораль.

Тема 3. Співвідношення політики і влади. Влада і політичне життя суспільства.

Природа і сутність влади. Основні види влади: політична, економічна, духовна, сімейна. Генеза і природа публічної влади. Сутність політичної

влади та її головні властивості. Функції влади. Співвідношення державної і політичної влади. Структурні компоненти влади. Традиційні форми політичної влади: монархія, демократія, аристократія, технократія, охлократія, бюрократія, теократія, плутократія, елітократія. Зміст концепції поділу влади. Поняття легітимності влади. Типи легітимності влади. Легітимність як ознака влади. Види легітимності. Легітимність та легальність. М.Вебер: традиційна, раціонально-легальна та харизматична легітимність. Шляхи набуття легітимності влади. Криза легітимності. Делегітимація. Влада в умовах глобалізації. Концептуальні моделі організації влади в сучасному суспільстві.

Тема 4. Політичний режим як владний порядок.

Поняття і сутність політичного режиму. Правовий та соціологічний підхід. Розгляд політичного режиму як інституціонального способу взаємодії держави і суспільства, уряду і громадян. Основні параметри політичного режиму. Типологія політичних режимів. Характеристика демократичного режиму. Плюралізм як основа досягнення демократичних цінностей. Авторитарний режим, сутнісні ознаки. Форми авторитаризму. Тоталітарний режим. Форми тоталітаризму: сталінізм, нацизм та фашизм. Фактори, що сприяють формуванню тоталітаризму в сучасних умовах. Трансформація політичних режимів у посткомуністичних суспільствах. Основні риси політичного режиму в Україні на сучасному етапі.

Тема 5. Сутність та структура суб'єктивного виміру політики.

Політична свідомість та ідеологія. Визначення та структура політичної свідомості. Політична свідомість як форма відображення політичного буття. Обумовленість політичної свідомості історичними, національними, соціально-економічними і культурними чинниками розвитку суспільства. Політична свідомість і політична воля. Авторитарна і демократична свідомість. Поняття політичної ідеології, її сутнісні риси, рівні та функції. Сутнісні риси політичної ідеології. Структурні елементи політичної ідеології. Рівні політичної ідеології: теоретико-концептуальний, програмно-політичний, актуалізований. Функції політичної ідеології. Основні політичні ідеології сучасності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Політичний процес

Тема 6. Політична організація життя суспільства.

Системний підхід: генеза, сутнісні характеристики. Системна модель політичної системи Д. Істона. Функціональна модель Г.Алмонда. Концепція політичної системи Т. Парсонса. Інформаційно-кібернетична модель. Сутність і функції політичної системи. Підсистеми політичної системи. Політичні відносини, політична організація суспільства, ЗМІ, політичні принципи та норми, політична культура як структурні компоненти політичної системи.

Тема 7. Політичні інститути. Держава як універсальний інститут політичної системи.

Поняття політичного інституту. Структура і типологія політичних інститутів. Держава як універсальний інститут політичної системи. Особливості держави як політичного інституту. Недержавні інститути в політичній системі. Політичні партії. Історичні етапи формування і розвитку політичних партій. Особливості сучасного етапу в розвитку політичних партій. Відмінності українського партогенезу. Зовнішні і внутрішні функції партій. Партійні системи. Партійні системи в рамках національно-цивілізаційних традицій.

Тема 8. Сутність і типологія політичних процесів.

Поняття політичного процесу. Політичний процес як загальна динамічна характеристика всієї політичної системи. Політичний процес як сукупність мікропроцесів. Концептуальні підходи щодо інтерпретації політичного процесу. Зміст політичного процесу: політична діяльність, політична участь, політичне функціонування, парламентська і партійна форма діяльності, політичні рішення, стратегія і тактика в політиці, політичний маркетинг, політичний менеджмент. Інноваційна, стабілізуюча, консервативна, реакційна політична діяльність. Революція та реформа. Повстання, бунт, путч. Типологія політичних процесів: локально-регіональні і глобальні, стабільні та кризові, легальні і “тіньові” політичні процеси. Актори політичного процесу. Державне управління як політичний субпроцес. Стратегія і компоненти механізму державного управління.

Тема 9. Політичні рішення: суть, технології прийняття і впровадження.

Суть і види політичних рішень. Фази управлінського циклу в політиці. Стадії і учасники процесу прийняття політичних рішень. Технології прийняття одноосібного рішення у політиці: формальна, змагальна, колегіальна. Колективні рішення і консенсус. Голосування як спосіб прийняття рішень. Чинники ефективності політичних рішень. Прийняття державних рішень: моделі, способи, основні етапи.

Тема 10. Індивідуальний та колективний рівні політичного процесу.

Людина як суб'єкт та об'єкт політики. Участь особи у політиці. Політична участь. Форма та типи політичної участі. Фактори впливу на політичну участь. Соціальні групи як суб'єкти політики. Політичні еліти та лідери як суб'єкти політики. Основні ознаки політичної еліти. Типи політичних еліт та лідерства. Концепції політичних еліт. Особливості рекрутації політичних еліт. Особливості формування політичних еліт та лідерства в сучасній Україні.

Тема 11. Політичні зміни як фактор суспільного розвитку.

Політичні конфлікти.

Сутність політичних змін. Політичні зміни як специфічний тип соціальних змін, зв'язаний із перемінами в механізмі владної регуляції суспільства. Стабільність і кризи в соціально-політичному розвитку. Структурні компоненти моделей соціально-політичних змін. Основні підходи щодо визначення природи політичних змін (Р.Арон, Р.Даль, Б.Рассет, С.Ліпсет С.Хантінгтон.). Проблема стабільності політичного розвитку. Кризи і конфлікти в політичному розвитку. Політична криза як фактор соціальних змін і як ослаблення чи втрата рівноваги між соціальними акторами. Типологія політичних криз. Конфлікт як соціальне явище. Основні положення сучасної теорії конфлікту: Л.Козер, Дж.Рекс, Р.Дарендорф, Дж.Бертон, Г.Зіммель та ін. Сутність політичного конфлікту: форми, моделі, типи і функції. Етнополітичні конфлікти. Шляхи і способи розв'язання політичних конфліктів. Конфліктологічний потенціал в Україні.

Тема 12. Політична модернізація і транзит

Особливості політичних трансформацій в контексті стабільної динаміки і стійкого розвитку. Поняття, сутність і етапи політичної модернізації. Типи і шляхи модернізації. Концепції модернізації (Р.Даль, Г.Алмонд, А.Пай, С.Хантінгтон, К.Дойч, А. Пржеворський). Зміст і основні характеристики політичної модернізації. Раціоналізація влади, диференціація політичної структури, масова політична активність. Суперечності політичної модернізації. Концепції політичного розвитку і транзитології. Політична транзитологія: генеза ідей (Арістотель, Полібій, Макіавеллі, К.Маркс, А.Токвіль). Теорії транзитології (Д.Росту, А.Пржеворський, Ф. Шміттер, Г. О'Доннел, Х.Лінц і А.Степан). Політична модернізація в сучасній Україні. Футурологія політики. Проблема політичного прогнозування: історична ретроспектива та сучасний стан.

Тема 13. Світовий політичний процес.

Міжнародний політичний процес: поняття, основні концептуальні засади аналізу, закономірності та тенденції у ХХІ ст. Елементи міжнародного політичного процесу. Суб'єкти міжнародної політичної діяльності і відносин. Характерні риси та особливості сучасного світового політичного процесу. Світова політика як складна і суперечлива система міжнародних відносин та процес їх урегулювання. Діалектика внутрішньої і зовнішньої політики. Критерії класифікації форм та видів міжнародних відносин. Основні тенденції розвитку сучасної світової політики. Україна в контексті міжнародних відносин. Політичні аспекти глобальних проблем сучасності. Поняття глобальних проблем людства та їх класифікація. Основні теоретичні підходи до поняття «глобалізація». Вплив глобальних проблем на світову політику. Україна в сучасних глобалізаційних процесах.

**4. Структура залікового кредиту дисципліни «Загальна теорія політики»
денна форма навчання**

Змістові модулі і теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Тренінг, КПЗ	Контрольні заходи
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ФЕНОМЕН ПОЛІТИКИ						
Тема 1 Предмет загальної теорії політики. Система політичних наук.	2	2	6		4	Поточне опитування
Тема 2. Поняття політики як суспільного явища	2	2	6	1		
Тема 3.Співвідношення політики і влади. Влада і політичне життя	2	2	6			
Тема 4. Політичний режим як владний порядок	2	2	6			
Тема 5. Сутність та структура суб'єктивного виміру політики	2	2	6			
Тема 6. Політична організація життя суспільства.	2	2	7			
Тема 7. Політичні інститути	2	2	7	1		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС						
Тема 8.Сутність і типологія політичних процесів.	2	2	7		4	Поточне опитування
Тема 9.Політичні рішення: суть, технології прийняття і впровадження.	2	2	6			
Тема 10. Індивідуальний та колективний рівні політичного процесу.	2	2	7			
Тема 11. Політичні зміни як фактор суспільного розвитку. Політичні	4	4	6			

конфлікти.						
Тема 12. Політична модернізація і транзит	2	2	7			
Тема 13. Світовий політичний процес.	2	2	6	1		
Разом	28	28	83	3	8	

5. Тематика практичних занять

Тема 1. Предмет загальної теорії політики.

Мета: Розкрити особливості предмету, категоріального апарату загальної теорії політики, функції політичної науки та систему політичних наук. Проаналізувати основні парадигми політичних досліджень та засвоїти методологічний інструментарій дослідження політичних явищ.

Питання для обговорення:

1. Об'єкт і предмет політичної науки Структура теорії політики.
2. Функції політичної науки. Система політичних наук.
3. Парадигма як логіко-теоретична модель тлумачення природи і сутності політичних явищ.
4. Методологічний інструментарій дослідження політичних явищ.

Тема 2. Поняття політики як суспільного явища.

Мета: Розкрити причини виникнення політики як суспільного явища, основні концепції трактування, взаємозв'язок з іншими сферами суспільної діяльності.

Питання для обговорення:

1. Еволюція походження уявлень про політику: основні етапи і парадигми.
2. Особливості сучасних інтерпретацій політики.
3. Політика як соціальна реальність, її основні сутнісні характеристики.
4. Взаємозв'язок з іншими сферами суспільної діяльності.

Тема 3. Співвідношення політики і влади. Влада і політичне життя суспільства.

Мета: Розкрити соціальний феномен влади. природу та функціональне призначення політичної влади, засоби, форми та типи її здійснення, особливості та тенденції функціонування в сучасному світі та в Україні.

Питання для обговорення:

1. Природа і сутність влади. Політична влада та її головні властивості.
2. Типологія політичної влади.
3. Поняття легітимності влади. Типи легітимності влади
4. Концептуальні моделі організації влади в сучасному суспільстві.

Тема 4. Політичний режим як владний порядок.

Мета: Розкрити сутність політичного режиму як способу функціонування політичної влади та політичної системи. Визначати та проаналізувати типи політичних режимів. Охарактеризувати еволюцію та особливості політичного режиму сучасної України.

Питання для обговорення:

1. Поняття і сутність і політичного режиму та його типи.
2. Демократичний політичний режим та його ознаки.
3. Авторитарний політичний режим: ознаки та різновиди.
4. Тоталітаризм як політичний феномен ХХ ст.
5. Особливості політичного режиму сучасної України

Тема 5. Сутність та структура суб'єктивного виміру політики.

Мета: З'ясувати зміст понять: політична свідомість, політична ідеологія та політичної психологія. Визначити причини виникнення світових політико-ідеологічних доктрин. Проаналізувати функціонування світових політико-ідеологічних доктрин в сучасному світі та в Україні.

Питання для обговорення:

1. Визначення та структура політичної свідомості.
2. Поняття політичної ідеології, її сутнісні риси, рівні та функції
3. Сучасні політико-ідеологічні системи, їх поширення у світі та Україні

Тема 6. Політична організація життя суспільства.

Мета: Розкрити політичну систему як механізм організації політичного життя суспільства. Проаналізувати її структуру, функції, типологію, основні тенденції функціонування в сучасному світі та в Україні .

Питання для обговорення:

1. Теоретичні моделі політичної організації: еволюція і типи. Поняття політичної системи та її структура.
2. Системний підхід: генеза, сутнісні характеристики. Концепції політичної системи Істона та Алмонда.
3. Сутність і функції політичної системи.
4. Типологія політичних систем.

Тема 7. Політичні інститути.

Мета: Розглянути сутність політичних та неполітичних інститутів. Розкрити особливість держави як універсального інституту політичної системи.

Охарактеризувати політичні партії та інші недержавні інститути як об'єднання громадян, їх роль в політичному житті

Питання для обговорення:

1. Поняття політичного інституту. Структура і типологія політичних інститутів
2. Держава як універсальний інститут політичної системи.
3. Типологія держав
4. Недержавні інститути в політичній системі. Політичні партії.

Тема 8. Сутність і типологія політичних процесів.

Мета: Розкрити сутність політичного процесу як загальної динамічної характеристики всієї політичної системи. З'ясувати його зміст, місце та роль основних акторів, типи політичних процесів.

Питання для обговорення:

1. Поняття політичного процесу. Політичний процес як загальна динамічна характеристика всієї політичної системи.
2. Зміст політичного процесу. Типологія політичних процесів
3. Актори політичного процесу.
4. Публічне управління як політичний субпроцес.

Тема 9. Політичні рішення: суть, технології прийняття і впровадження.

Мета: Розкрити сутність і види політичних рішень. Проаналізувати фази управлінського циклу в політиці, стадії і учасників процесу прийняття політичних рішень. З'ясувати процес прийняття державних рішень: моделі, способи, основні етапи.

1. Суть і види політичних рішень.
2. Стадії і учасники процесу прийняття політичних рішень. Чинники ефективності політичних рішень.
3. Прийняття державних рішень: моделі, способи, основні етапи.

Тема 10. Індивідуальний та колективний рівні політичного процесу.

Мета: Розкрити основні моделі взаємин людини, соціальних груп та політики, форма та типи їх політичної участі. Проаналізувати поняття та сучасні концепції політичної еліти, з'ясувати її структуру та функції

Питання для обговорення:

1. Людина як суб'єкт та об'єкт політики. Основні моделі взаємин людини та політики
2. Форма та типи політичної участі.
3. Соціальні групи як суб'єкти політики.
4. Політичні еліти та лідери як суб'єкти політики

Тема 11. Політичні зміни як фактор суспільного розвитку. Політичні конфлікти.

Мета: Розкрити сутність політичних змін як специфічного типу соціальних змін та фактору суспільного розвитку. Проаналізувати причини виникнення політичних криз, напруженості та конфліктів, особливості етнополітичних конфліктів.

Питання для обговорення:

1. Сутність політичних змін. Політичні зміни як специфічний тип соціальних змін.
2. Кризи і конфлікти в політичному розвитку. Політична криза як фактор соціальних змін.
3. Причини виникнення напруженості й політичних конфліктів.
4. Етнополітичні конфлікти

Тема 12. Політична модернізація і транзит.

Мета: З'ясувати сутність, зміст, основні етапи політичної модернізації. Розкрити основні концепції політичного розвитку та модернізації. Розкрити сутність політичної модернізації в сучасній Україні. Оволодіти методикою та навиками політичного прогнозування

Питання для обговорення:

1. Поняття, сутність і етапи політичної модернізації.
2. Концепції політичного розвитку і транзитології.
3. Політична модернізація в сучасній Україні.
4. Проблема політичного прогнозування: історична ретроспектива та сучасний стан.

Тема 13. Світовий політичний процес.

Мета: Розкрити зміст міжнародний політичного процесу його елементи, суб'єкти. З'ясувати діалектику внутрішньої і зовнішньої політики. Проаналізувати сутність глобалізація, місце і роль України в контексті міжнародних відносин та глобалізаційних процесів.

Питання для обговорення:

1. Міжнародний політичний процес: поняття, основні концептуальні засади аналізу, елементи та суб'єкти міжнародної політичної діяльності і відносин.
2. Світова політика як система міжнародних відносин. Діалектика внутрішньої і зовнішньої політики.
3. Глобалізація та її сутність. Основні теоретичні підходи до поняття «глобалізація».
4. Україна в контексті міжнародних відносин та глобалізаційних процесів.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання з дисципліни „Загальна теорія політики” виконується самостійно кожним студентом на основі засвоєння програмного матеріалу. КППЗ охоплює усі основні теми дисципліни. КППЗ оформляється у відповідності із встановленими вимогами. Виконання КППЗ є одним із обов'язкових складових модулів залікового

кредиту з „Загальної теорії політики”. КПЗ оформляється у відповідності до встановлених вимог.

КПЗ повинен містити наступні розділи:

1. Титульний аркуш містить:

- назву університету;
- назву кафедри;
- назву навчальної дисципліни;
- номер академічної групи;
- дату подачі РГР викладачеві на перевірку - день, місяць, рік.

2. **Зміст.**

3. **Вступ.** Вступ розкриває сутність, стан наукового завдання і його значення. Тут же вказують мету й завдання дослідження.

4. **Основна частина.** Розкриває наукове дослідження і відповідає обраній темі, вступу й висновкам роботи.

5. **Висновки.** У висновках вказують результати, отримані при проведенні дослідження, пропозиції або рекомендації щодо вирішення поставленого завдання відповідно до результатів дослідження.

6. **Список літератури.** Джерела розміщують за абеткою прізвищ авторів або заголовків. Оформлення відбувається в такому порядку

- використана література (у т. ч. періодична);
- література на іноземних мовах;
- Інтернет джерела з обов'язковою позначкою, яка інформація міститься на цьому сайті (порталі). Не припустиме посилання пошуків на сайти.

7. **Вимоги до оформлення.** Шрифт Times New Roman, 14, полуторний інтервал; поля: верхнє й нижнє – 20 мм, лівє - 25 мм, правє - 15 мм.

Взірець варіанту КПЗу

Моделі демократичної трансформації у світі

Тематика КПЗ

1. Еволюція уявлень про політику: основні етапи і парадигми.
2. Методика дослідження політичного життя суспільства.
3. Макс Вебер як класик західної політології
4. Проблема влади у політичних працях З. Фрейда та К. Юнга.
5. Політична влада і мораль: проблема співвідношення.
6. Сучасні теорії демократії.
7. Моделі демократичної трансформації у світі.
8. Референдум як критерій непосредньої демократії.
9. Економічна і політична демократія: проблема взаємозв'язку.
10. Політичні концепції Р. Арона.
11. Трансформація політичної свідомості в Україні на перехідному етапі
12. Екстремізм: сучасна ідеологія і практика.
13. Порівняльний аналіз модель політичної системи Д. Істона, Г. Алмонда та К. Дойча.
14. Проблема типологізації політичних систем
15. Класифікація політичних партій в політології.
16. Партійні системи: сутність та типологізація.
17. Лобізм: поняття і умови існування.
18. Сучасні концепції політичного процесу.
19. Моральні цінності в політичній діяльності.
20. Ніколо Маккіавеллі – теоретик політичної науки.
21. Політичний режим – проблема ефективності.
22. Феномен тоталітаризму в дослідженнях західних і вітчизняних політологів.

23. Методи державного управління в структурі політичного режиму: проблема типології.
24. Класичні теорії еліт (В. Паретто, Г. Моска, Р. Міхелс.)
25. Теорії політичного лідерства.
26. Політична еліта України: проблеми становлення
27. Теорії геополітики.
28. Політична криза: компоненти і шляхи подолання.
29. Сучасні теорії конфлікту.
30. Концепції політичної модернізації.
31. Теорії транзитології в політичній науці.
32. Етнополітичні конфлікти: зміст, стадії, форми.

7. Самостійна робота

№ п/п	Тематика
1	Тема 1. Предмет загальної теорії політики.
2	Тема 2. Поняття політики як суспільного явища.
3	Тема 3. Співвідношення політики і влади. Влада і політичне життя суспільства.
4	Тема 4. Політичний режим як владний порядок.
5	Тема 5. Сутність та структура суб'єктивного виміру політики.
6	Тема 6. Політична організація життя суспільства. Політична система.
7	Тема 7. Політичні інститути.
8	Тема 8. Сутність і типологія політичних процесів.
9	Тема 9. Політичні рішення: суть, технології прийняття і впровадження.
10	Тема 10. Індивідуальний та колективний рівні політичного процесу.
11	Тема 11. Політичні зміни як фактор суспільного розвитку. Політичні конфлікти.
12	Тема 12. Політична модернізація і транзит
13	Тема 13. Світовий політичний процес.

8. Тренінг з дисципліни

Організація та проведення тренінгу

Тренінг (training) – це запланований процес модифікації (зміни) відношення, знання чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального досвіду з тим, щоб досягти ефективного виконання поставлених завдань в одному із видів діяльності або в певній галузі. Тренування (від англ. to train - виховувати, навчати) – комплекс вправ для пристосування його до підвищених вимог і складних умов роботи й життя.

Порядок проведення тренінгу

- a. **Вступна частина** проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.
- b. **Організаційна частина** полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил у вигляді таблиць, бланків документів.
- c. **Практична частина** реалізовується шляхом виконання завдань у групах студентів у кількості 3-5 осіб з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.

d. **Підведення підсумків.** Обговорюється результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Тематика тренінгів:

1. Інтелектуальна гра «Дебати» на тему « **Війна на Донбасі : етнополітичний конфлікт чи агресія Росії ?** »
2. Інноваційна гра на тему: «**Шляхи та способи демократизації політичного режиму в Україні**» ».

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «**Загальна теорія політики**» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- оцінювання результатів КППЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- ректорська контрольна робота;
- екзамен;

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «**Загальна теорія політики**» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4
20%	20%	20%	40%
1. Усне опитування під час заняття (7 тем по 10 балів = 70 балів) 2. Письмова робота = 30 балів	1. Усне опитування під час заняття (6 тем по 10 балів = 60 балів) 2. Письмова робота = 40 балів	1. Написання КППЗ, яке включає вибір теми, складання плану, написання роботи = 70 балів . 2. Захист КППЗ = 30 балів	1. Відповідь на 2 питання , кожне з яких = 40 балам, а у підсумку = 80 балів 2. Розв'язання 10 тестів по 2 бали кожний = 20 балів.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	Відмінно	A (відмінно)
85–89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійне забезпечення викладання лекцій (проектор; <i>on-line</i> платформи: <i>ZOOM</i> ;	1-13
2	Система дистанційного навчання ЗУНУ <i>moodle.wunu.edu.ua</i>	1-13
3	Пакет прикладних програм базових інформаційних технологій: <i>MS Office</i>	1-13
4	Телекомунікаційне програмне забезпечення (<i>Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox</i>)	1-11

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Воронянський О. В. Політичні інститути: механізм формування в конкурентному середовищі. // Сучасне суспільство. 2018. Вип. 1. С. 15–28.
2. Гантінгтон Семюель. Політичний порядок у мінливих суспільствах./ пер. з англ. Тарас Цимбал. Київ: Наш формат, 2020, 448 с.
3. Загальна теорія політики: Навчальний посібник. Герасимчук Т.Ф., Киридон А.М., Троян С.С. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. – 226 с.
4. Колбеч Г.К. Політика: основні концепції в суспільних науках пер. с англ. О. Дем'янчука . Київ : ВД "Києво-Могилянська академія", 2004 . 127 с.
5. Колодій А. Предметне поле політичної науки в сучасний період. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://political-studies.com/?p=1823>
6. Короткий Оксфордський політичний словник. К.: Вид-во Соломії Павличко Основи», 2005. 789 с.
7. Методичні вказівки для вивчення навчальної дисципліни «Загальна теорія політики» / В.Я. Томахів, Р. Ю.Чигур, Н.В. Гнаевич.Тернопіль: «Економічна думка», ТНЕУ, 2019. 51 с.
8. Неліпа Д.В. Системний аналіз в політології. Підручник . К. : ЦУЛ, 2018. 304 с.
9. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і докринальний підходи.: підручник: у 2-х т. /за заг. Ред. Н. М. Хоми; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко та ін.]. Львів: «Новий світ – 2000», 2018. Т. 1., 516 с.
10. Політична наука в Україні. 1991-2016: у 2 т.; т.1. Політична наука: Західні тренди розвитку й українська специфіка / НАН України, Ін-т політ. і етнонац. досліджень ім. І. Ф. Кураса ; редкол. : чл.-кор. НАН України О. Рафальський (голова), д-р політ. наук М.Кармазіна, д-р іст. наук О. Майборода ; автор предм. О. Рафальський; відп. ред. і упоряд. М.Кармазіна. К. : Парлам. вид-во, 2016.
11. Політологічна енциклопедія. Навчальний посібник. / Укладачі: Карасевич А. О., Карасевич О.О., Шачковська Л.С. Умань.: ПП Жовтий О.О., 2018. 548 с.
12. Політологічний енциклопедичний словник / Упоряд. В. П. Горбатенко. 2-ге вид. К.: Генеза, 2004. 736 с
13. Політологія : навч. посібн. / Т. В. Гончарук-Чолач, О.М.Рудакевич, В. Я. Томахів, М. І. Гурик, Р. Ю. Чигур / За ред. Т. В. Гончарук-Чолач. Тернопіль: Астон, 2019. 219 с.
14. Політологія: сучасні терміни і поняття / Короткий навчальний словник-довідник / Уклад. В. М. Піча. Львів: Новий світ – 2000, 2018. 516 с.
15. Томахів В. Я. Загальна теорія політики: навч. посіб. / В. Я. Томахів. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2020. 212 с.
16. Томахів В.Я. Політологія. Навчальний посібник. Тернопіль, ТНЕУ, 2017. 228 с.

17. Цвях В.Ф. Політологія. Частина 1. Теоретико-методологічні засади політології Підручник для студентів вищ. навч. закл. К.: ВПЦ "Київ ун-т", 2010. 671 с.
18. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). К.: Центр учбової літератури, 2010. 472 с
19. Bernstein J.G., Ophir A., Stoler A.L. (eds.) Political Concepts: A Critical Lexicon. New York: Fordham University Press, 2018. 269 p.
20. Dryzek John S., Honig B., Phillips A. The Oxford Handbook of Political Theory. Oxford University Press, 2019. 1678 p.
21. Fioretos Orfeo, Falletti Tullia G. The Oxford Handbook of Historical Institutionalism. Oxford University Press, 2016. 843 p.
22. Freedon Michael. The Political Theory of Political Thinking: The Anatomy of a Practice. Oxford University Press, 2013. 358 p.
23. Heywood A. Political Theory: An Introduction 3rd edition. Palgrave Macmillan, 2005. 432 p.
24. Hoffman John. A Glossary of Political Theory Stanford Law and Politics, 2007.160 p.
25. Lancaster Carol, Walle van de Nicolas. The Oxford Handbook Of The Politics Of Development. Oxford University Press. 2018. 753 p.
26. Leopold David, Stears Marc. Political Theory: Methods and Approaches .Oxford University Press, 2008. 224 p.
27. Mycoff Jason D. Working with Political Science Research Methods SAGE Publications. 2019. 160 p.
28. Palti Elías Jose. An Archaeology of the Political: Regimes of Power from the Seventeenth Century to the Present. Columbia University Press, 2017. 264 p.

Додаткова література:

29. Леонтъев І. Змістовні межі категорії «політичне життя». Наукові записки ІШЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України. 2019. Вип. 3-4. С. 164–180 с.
30. Литвин В.С. Політичні режими сучасності : інституційні та процесуальні виміри аналізу : навч. посібник . Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 632 с.
31. Мацієвський Ю. В. У пастці гібридності: зигзаги трансформацій політичного режиму в Україні (1991-2014). Чернівці: Книги – XXI, 2016. 552 с.
32. Новакова О.В., Пашина Н.П. Політичні процеси та політичні відносини Навчальний посібник. К.: Вид-во НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2018. 398 с.
33. Основи політичної науки: курс лекцій /за ред. Б.Кухти, ч.2: Політичні процеси, системи та інститути. Львів: Кальварія, 1997. 228 с
34. Основи політичної науки: курс лекцій /за ред. Б.Кухти, ч.3: Політична свідомість і культура. Львів: Кальварія, 1998. 556 с.
35. Пахарев А.Д. Політичні інститути і процеси в сучасній Україні Навчальний посібник. К., 2011. 182 с.
36. Політична система сучасного суспільства : навчальний посібник / [В. В. Мадіссон, Т. І. Кадлубович, Д. С.Черняк, Н. В. Пархоменко] К. : КНУТД, 2019. 229 с.
37. Рябцев Г.Л. Політична система суспільства. Навч. посіб. для вступників. К.: Псіхея, 2019. 72 с
38. Тертишник В. М. Від тоталітарності до правовладдя: доктринальні аспекти державотворення // Право.ua. 2017. №2. С. 5-11
39. Томахів В.Я. Політологічні аспекти державного управління .Навчальний посібник.Тернопіль, ТНЕУ, 2015. 220 с.
40. Фукуяма. Френсіс Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції. К: Наш формат, 2018. 576с.

41. Фукуяма. Френсіс Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії. «Наш Формат», 2019. 608с.
42. Шведа Ю. Р. Теорія політичних партій і партійних систем: Навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана. Франка, 2003. 325 с.
43. Щодо трансформації політичної системи в контексті європейської інтеграції. Аналітична записка. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/politika/schodo-transformacii-politichnoi-sistem>

Інформаційні ресурси

1. Безкоштовні електронні підручники онлайн «Гуманітарні науки» (<http://www.chitalca.html>).
2. Інтернет-ресурси за дисципліною політологія (www.eprints.kname.edu.ua/5463/)
3. Політика - Вікіпедія (www.uk.wikipedia.org/wiki/Політика)
4. Політологія – Вікіпедія (www.uk.wikipedia.org/wiki/Портал)
5. Політологія. Учбовий мінімум для складання іспиту (www.lib.mdpu.org.ua/ebook/politologiya/eBook)
6. Політологія: електронний каталог www.ecatalog.mk.ua/.../cgiirbis_64.exe?
7. Політологія: Електронний підручник (www.knuba.edu.ua/doc/politic/polit_sys.pdf)
8. Політологія: Онлайн –бібліотека (www.nbu.gov.ua/webnavigator/politics)
9. Політологія:Мультимедійний підручник (www.nai.kiev.ua/books/mnp)
10. Портал политических наук – <http://www.politzone.in.ua/>
11. Сайт альманаху «Грані» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.grani.org.ua/>
12. Сайт журналу «Віче» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.viche.info/>
13. Сайт журналу «Нова парадигма» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.novaparadigma.org.ua/>
14. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ipiend.gov.ua/>
15. Сайт наукового вісника «Гілея» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.gileya.org.ua/>
16. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/>
17. Сайт Національної Парламентської бібліотеки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nplu.kiev.ua/>
18. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.usipr.kiev.ua/>
19. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.usipr.kiev.ua/>
20. Сайт Українського центру політичного менеджменту – <http://www.politik.org.ua>
21. European Journal of Political Research <http://www.wkap.nl/prod/j/0304-4130>